

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof.@regeringskansliet.se

Remissvar Översyn av yrket personlig assistent – ett viktigt yrke som förtjänar bra villkor S2020/00202/SOF

Lidköpings kommun är remissinstans i Skaraborg och lämnar härmed sitt svar:

Den översyn av yrket personlig assistans som nu utförts välkomnas. Vi vill understryka igenkänningsfaktorn i översynen. Vi arbetar kontinuerligt med frågeställningar kring arbetsförhållanden för våra assistenter, deras arbetsuppgifter och kompetens för dessa, ställt i relation till respekt till den assistansberättigades självbestämmanderätt och integritet.

De brister i arbetsmiljön som framkommer i översynen med bland annat tunga lyft, utsatthet för hot och våld samt långa oplanerade arbetspass är frågor som engagerar arbetsgivaren och som vi ständigt försöker förbättra. Vi har en lyftgrupp som hjälper till vid förflyttningar för att minska tunga lyft och i enskilda hem har vi olika taklyftar. Det finns även en bemanningsenhet som arbetar från kl 06:45 även helgdagar för att få in vikarier så att ordinarie personal inte ska behöva jobba över. Vi arbetar även kontinuerligt med bemötande och handlingsplaner vid hot och våld. Anställningsvillkoren för våra kommunalt anställda personliga assistenter är en viktig fråga och vi arbetar för att kunna erbjuda i stort sett samma villkor för personliga assistenter som för våra övriga arbetstagare. Tolv PAN-anställda har under våren erbjudits HÖK-anställning som ett led i att trygga anställningsförhållandena. Vi är införstådda med att trygga villkor för anställningar ser olika ut för privat och kooperativt anställda assistenter. Det förslag som lyfts i översynen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ge tryggare anställningsvillkor, utveckla arbetsmiljöarbetet och minska osäkerheten om arbetsuppgifter ser vi som något mycket positivt.

Vad gäller vårdrelaterade uppgifter ser vi positivt på att frågan hanteras och att ett kunskapsstöd tas fram om egenvård samt hälso- och sjukvård på delegation inom personlig assistans. Att ytterligare tydliggöra vilka regler som gäller skulle kunna underlätta för assistenter, assistansanvändare och assistansanordnare. I nuläget kan brukare och anhöriga ha förväntningar på oss som inte är förenliga med våra rutiner.

Personlig assistans ses idag som ett serviceyrke där man inte behöver vård- och omsorgskompetens. Vi har erfarit att "rätt" kompetens är av stor vikt, inte minst då assistansärendena tenderar att bli mer omfattande och kravställande bland annat i relation till ingående kunskap. Ofta behövs vård- och omsorgskompetens, men inte alltid. Den kompetens som används i enskilda ärenden måste bedömas som rätt.

Socialstyrelsen föreslås i översynen att få i uppdrag att ta fram ett digitalt utbildnings- och kunskapsmaterial om personlig assistans. Vi ser positivt på att utbildningsmaterialet riktas såväl till personliga assistenter som assistansanordnare, assistansanvändare och deras anhöriga. Vår kommun har arbetat fram ett informationsmaterial som man kan dela ut och har positiva erfarenheter kring det. Vi vet att andra kommuner arbetat på liknande sätt. Det ses som positivt att kunna få hjälp i denna fråga, oavsett om man väljer att skapa en handbok eller ett allmänt kunskapsmaterial eller på annat sätt.

Vad gäller inriktningsförslaget att låta de privata arbetsgivarna ta över sjuklönekostnaden från kommunerna ser vi det som en förändring som är mycket välkommen. Vi anser det vara ett orimligt förhållande som det är nu. Genom en förändring kan privata arbetsgivare förväntas påverka sjukfrånvaron genom ett aktivt arbetsmiljöarbete, detta är något som kommunerna idag endast kan uppmuntra till.

Lidköpings kommun har även hämtat in synpunkter från några kringkommuner genom Nätverk Funktionsnedsättningar. Nätverket ser att kommuner redan arbetar enligt vad som föreslås. Om förslagen blir verklighet kan det eventuellt bli mindre intressant för privata företag att bedriva verksamhet, bland annat på grund av högre kostnader för sjuklöner (som de då får stå för själva) och då kollektivavtal och förbättrad arbetsmiljö föreslås. Utredningen föreslår också en översyn av vad PA ska göra (ex idag utförs sysslor som bestäms av Hushållslagen från 1970). En effekt kan bli att kommunerna får fler brukare. Brukarna har dock rätt att välja utförare och kan välja privata utförare.

Vidare föreslås i utredningen att Socialstyrelsen tar fram utbildning om lagstiftningen och dess syfte samt ett kunskapsstöd om vem som ansvarar för vård som idag ges av PA.

Lidköpings kommun har även fått ta del av synpunkter från det Nationella Nätverket om SOU Personlig assistans. SKR är positiva, men ställer sig tveksamma till om

- kollektivavtal ska kravställas (görs inte för någon annan bransch)
- SoS ska få i uppdrag att skriva om egenvård eftersom det finns andra pågående uppdrag parallellt

LIDKÖPINGS KOMMUN
Vård & Omsorg
Remissinstans för Skaraborg

Victoria Fransson
Områdeschef
Funktionsnedsättning